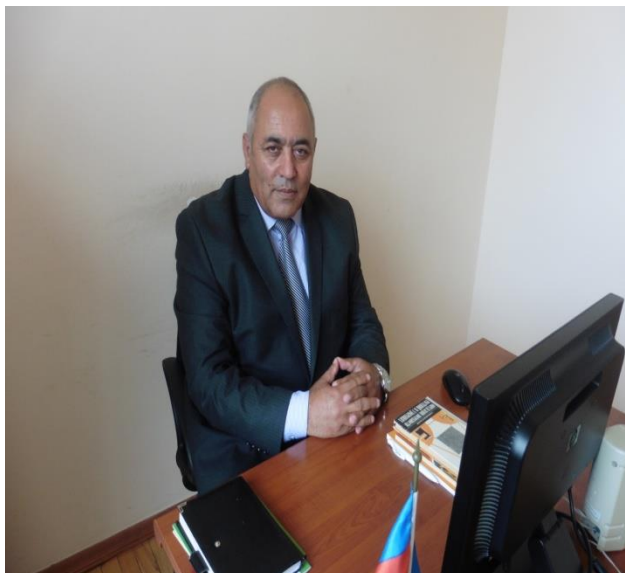

İlkin toxumçuluq və toxumun keyfiyyəti laboratoriyası

Laboratoriya müdiri: Əliyev Arif Möhsüm oğlu

Əliyev A.M. 01.01.1956-ci ildə Ağcabədi rayonunun Yeni Qaradolaq kəndində anadan olmuşdur.1973-cü ildə Ağcabədi rayonun Füzuli adına kənd orta məktəbini bitirmiş və həmin ildə də S. Ağamalıoğlu adına Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti) aqronomiya fakültəsinin aqronomluq şöbəsinə daxil olmuş, 1978-ci ildə həmin institutu bitirərək “alim-aqronom” ixtisasına yiyələnmişdir.

1978-1982-ci illər ərzində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təyinatına əsasən Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunun Mirbəşir Zona Təcrübə Stansiyasında (indiki Tərtər Bölgə Təcrübə Stansiyasında) kiçik elmi işçi kimi fəaliyyətə başlamışdır. Əliyev A. M. 1983-1985-ci illərdə Ağcabədi Suvarma Sistemləri İdarəsində Sovet Azərbaycanın 60 illiyi adına Üzümçülük sovxozunda mühəndis hidrotexnik, 1985-1986-cı illərdə Altıağac Dövlət Sort Sınaq məntəqəsinin müdiri, 1986-1988-cı illərdə Abşeron rayonu Altıağac heyvandarlıq sovxozunda yemçilik üzrə direktor müavini, 1988-2001-ci illərdə Abşeron rayonunun 2 saylı sovxozunda baş aqronom, 2001-2009-cu illər ərzində Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Toxumçuluq laboratoriyasında toxumçuluq üzrə baş mütəxəsis və 2009-cu ildən hal-hazıra kimi “İlkin toxumçuluq və toxumun keyfiyyəti” laboratoriyasında laboratoriya müdiri vəzifəsində çalışır.“Qarabağ düzənliyinin boz çəmən torpaqlarında becərmə üsullarının yeni intensiv payızlıq buğda sortlarının dən məhsuldarlığı və toxum çıxımına” təsiri mövzusunda elmi-tədqiqat iş aparır. Elmi-şüranın üzvüdür. 15-dən artıq elmi əsərlərin müəllifidir.

Əlaq tel: 551-61-30

E-mail: arif_aliyev.toxumcu@mail.ru

Laboratoriyada çalışan elmi əməkdaşlar:

Ellazov Ziyad Sayad oğlu-aparıcı elmi işçi

07.08.1938-ci ildə anadan olmuşdur. 1963-68-ci illərdə Səmədağa Ağamalı oğlu adına Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı institunun aqronomluq fakültəsini bitirib "Alim aqronom" ixtisasına yiyələnmişdir. O, 1968-ci ildə Respublika Kənd Təsərrüfatı Nairliyinin təyinatı ilə AZETƏİ-da elmi fəaliyyətə başlamışdır.1970-ci ildə Elmi-Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunda "Bitkiçilik" ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuşdur. 1973-cü ildən həmin institutda əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1981-ci ildə "Muğan zonasında qısaqövdəli buğda sortlarının qida şəraitindən asılı olaraq bioloji və təsərrüfat xüsusiyyətləri" mövzusunda dissertasiya işini müdafiə edərək kənd təsərrüfatı elmləri namizədi adına layiq görülmüşdür. 35 elmi əsərlərin müəllifidir.

Əlaq tel: 551-67-51

Həsənov Nemət Həsən oğlu - aparıcı elmi işçi

Həsənov Nemət Həsən oğlu 1957-ci ildə anadan olmuşdur. 1986-cı ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun "Meyvə-tərəvəzçilik və üzümçülük" fakültəsini bitirmişdir. 1991-ci ildə Az.ETƏİ-da "Bitkiçilik" ixtisası üzrə aspiranturaya daxil olmuşdur.1994-cü ildən həmin Institutda əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 2004-cü ildə "Sələfdən asılı olaraq mineral kübrələrin ətirli tütün sortlarının məhsuldarlığına və keyfiyyətinə təsiri" mövzusu üzrə dissertasiya işini müdafiə edərək k/t elmləri namizədi adına layiq görülmüşdür. 9 elmi əsərin müəllifidir. Hal-hazırda Az.ET.Əkinçilik İnstitutunda "İlkin toxumçuluq və toxumun keyfiyyəti" laboratoriyasında aparıcı elmi işçi vəzifəsində işləyir.

Abdullayeva Reyhan Kamil qızı - elmi işçi-1983-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1990-2000-ci illərdə Nizami rayonunda yerləşən 250 saylı orta məktəbdə təhsil almışdır. 2000-ci ildə Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinin bakalavr pilləsinə daxil olaraq 2004-cü ildə unversiteti bitirmişdir. 2006-2008-ci illərdə BDU-nun biologiya fakültəsinin magistratura pilləsi üzrə təhsil almış və 2008-ci ildə fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. 2004-2008-ci illərdə Laçın rayon 17 saylı orta məktəbdə, 2008-2010-cu illərdə isə İmişli rayon 8 saylı orta məktəbdə biologiya müəllimi işləmişdir. Hal-hazırda elmi işçi vəzifəsində çalışır, doktorantdır.

Laboratoriyanın fəaliyyət istiqamətləri:

Laboratoriya 1950-ci ildən müxtəlif adlarla fəaliyyətə başlayıb. Yeni strukturadakı fəaliyyətinə institutun modernləşdirilməsi proqramına, Aqrar Elm Mərkəzinin 03 sayılı 29 mart 2009-cu il və Əkinçilik İnstitutunun 7/ş sayılı 31 mart 2009-cu il tarixli əmrlərinə uyğun başlamışdır. Laboratoriyada 10 nəfər çalışır ki, onun da 6-sı elmi işçidir. Laboratoriyada elit toxumların yetişdirilməsi metodları və dənli bitkilərin sorttəzələmə müddətləri öyrənilmiş və standartla uyğun olaraq toxumun səpin keyfiyyəti barədə təkliflər verilmişdir. Azərbaycanın müxtəlif torpaq-iqlim bölgələrində yüksək keyfiyyətli toxumun becərilməsi aqrotexnikası işlənilib hazırlanmışdır. Həmçinin payızlıq buğdanın məhsuldarlığına və toxumun səpin keyfiyyətinə müxtəlif aqrotexniki üsulların (səpin norması və müddəti, səpin üsulları, gübrə dozaları, sələflər və toxumun yığılma müddətləri) birbaşa təsiri, birinci və ikinci nəsil sınaqlarda toxumun səpin keyfiyyəti və məhsulun xassələri də tədqiq edilmişdir. Payızlıq buğda toxumunun səpindən qabaq mikro-elementlərlə (bor, manqan) işlənməsinin, toxumun tarla cücərməsinin və səpin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına təsiri aydınlaşdırılmışdır.

Laboratoriya yeni strukturada aşağıdakı xidmət funksiyalarının görülməsini nəzərdə tutmuşdur:

- toxumların dövlət standartlarının tələblərinə cavab verəcək sortluq və səpin keyfiyyətlərinin təyini;
- institutun mandatına daxil olan bitkilərin (buğda, arpa, qarğıdalı, noxud, mərçi) ilkin toxumçuluq işlərinin aparılması, yüksək məhsuldarlığa və sabit irsi əlamətlərə malik, xəstəliklərə; zərərvericilərə və müxtəlif iqlim şəraitinə dözümlü sortların toxumlarının səmərəli üsullarla artırılması və çoxaldılması;
- dövlət reyesterinə daxil olan və bioloji cəhətdən təmiz orijinal, super-elit və elit toxumlarının istehsalı;
- sığorta toxum fonduna nəzarət;
- dövlət və özəl toxumçuluq təsərrüfatlarında lisenziya müqaviləsi əsasında toxumluq əkinlərin sortluq keyfiyyətinə nəzarət;
- dövlət və özəl toxumçuluq təsərrüfatlarında uyğun bitkilərin toxumluq əkinlərin müqavilə əsasında aprobeşiyası;
- toxumçuluq subyektlərinin attestasiyalarında iştirak, sortun patent sahibi ilə lisenziya müqaviləsinin bağlanması təşkili;
- toxumçuluq ixtisası üzrə mütəxəssislərin hazırlanması;
- toxumçuluq üzrə sərgilər və hərracların təşkili;
- toxum istehsalçıları standartlar, təlimatlar və digər normativ hüquqi sənədlərlə təmin etmək;
- ixtisaslaşdırılmış özəl toxumçuluq subyektləri ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi.

Laboratoriya cihazları

Aparatların adı və markası	İstehsalçı ölkə	Funksiyası	Şəkil
İşıqlandırıcı lupalı lampə 8MC-series	ABŞ	Toxumların çeşidlənməsində istifadə olunur	
Elektron tərəzi 8800SS (2000x2g)	ABŞ	Analiz olunan toxumların dəqiq çəkisi üçün istifadə olunur	
Purka 151	ABŞ	Dənin natura kütləsini təyin etmək üçün	
Mikroskop SWIFT SM 90, M28Z and M29TZ	Çin	Toxumların dəqiq görüntüsü üçün istifadə olunur	
Dənləri növlərinə və ölçülərinə görə ayıran cihaz Model 34	ABŞ	Dənin növ və ölçülərinə görə istifadə olunur	
Germetik şkaf A-3920	ABŞ	Toxumun cücərmə qabiliyyətini təyin edir	

Çeşidləyici-K3	Almaniya	Dənləri çeşidlərə ayırır	
Dən təmizliyini bildirən cihaz	ABŞ	Dənli bitkilərin toxumlarını təmizləmək üçün istifadə olunur	